

Doc. Ing. Štefan Šulc, CSc., 85-ročný

Dňa 12. decembra 2004 sa dožíva významného životného jubilea doc. Ing. Štefan Šulc, CSc., prvý riaditeľ Výskumného ústavu potravinárskeho v Bratislave a spoluzakladateľ vedeckého časopisu BULLETIN, predchodcu súčasného BULLETINU POTRAVINÁRSKEHO VÝSKUMU.

Doc. Šulc sa narodil v Štefultove a stredoškolské štúdium absolvoval na Vyššej priemyselnej škole chemickej v Banskej Štiavnici. Po skončení vysokoškolského štúdia na Chemickotechnologickej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave pracoval v Košiciach na Štátnom zdravotnom ústave ako vedúci odboru skúmania a posudzovania potravín a pitnej vody.

V r. 1958 bol ako popredný slovenský odborník v odbore potravinárstva menovaný riaditeľom slovenskej pobočky Výskumného ústavu mraziarenského v Prahe, z ktorého reorganizáciou vznikol Výskumný ústav potravinársky v Bratislave.

Vo funkcii riaditeľa ústavu rozvíjal významnú vedecko-výskumnú činnosť v oblasti potravinárstva nielen doma, ale v spolupráci s renomovanými vedecko-výskumnými inštitúciami aj v zahraničí. So svojimi spolupracovníkmi inicioval riešenie projektov zameraných na enzýmové systémy pri spracovaní a uchovávaní potravín, ďalej práce zamerané na technologické procesy lyofilizácie, využívanie vysokofrekvenčného ohrevu, ako aj progresívne postupy sušenia a konzervácie potravín ionizujúcim žiarením. V oblasti realizačných výstupov treba spomenúť snahu o zavedenie modernej priemyselnej výroby hotových jedál pre účely nemocničného a školského stravovania. Z aplikácií výsledkov výskumu v technologickej praxi pod jeho vedením treba vyzdvihnúť vypracovanie a realizáciu technologického postupu chladenia a mrazenia potravín kvapalným dusíkom, ako aj zabezpečenie výstavby moderných chladiarenských skladov na Slovensku a skladovanie ovocia a zeleniny v kontrolovanej atmosfére.

Vedecká a organizátorská činnosť jubilanta bola ocenená vyznamenaním „Za zásluhy o výstavbu“ a „Striebornou plakitou Československej akadémie zemiedelskej“. Pôsobil aj ako člen medzinárodnej vedeckej organizácie „Institut International du Froid“.

Doc. Šulc je autorom a spoluautorom viac ako 100 odborných a vedeckých publikácií v renomovaných domácich a zahraničných časopisoch a držiteľom 6 patentov. Ako školiteľ vedeckých aspirantov pôsobil aj vo výchove nových vedeckých pracovníkov.

Vážený kolega, prajeme Vám dobré zdravie i šťastie v rodine. Buďte nám naďalej príkladom pri našej vedecko-výskumnej, ako aj realizačnej a organizačnej činnosti v prospech dobrého mena poľnohospodárstva a potravinárstva na Slovensku.

Redakčná rada

Životné jubileum Ing. Vojtecha Szemesa, CSc.

Dňa 10.9.2004 v plnej pracovnej aktivite oslávil svoje životné jubileum - 70 rokov Ing. Vojtech Szemes, CSc. - naša významná osobnosť v oblasti cereálnej chémie a technológie.

Jubilant mal celý svoj život zviazaný s pekárskym výskumom a praxou. „Pekárinu“ mu do vienka dala už jeho rodina a zostal jej verný doposiaľ. Štúdium a neskôr aj jeho profesijné zameranie manažéra od úrovne Federálneho ministerstva poľnohospodárstva cez Generálne riaditeľstvo Mlynsko-pekárenského priemyslu, ako aj zameranie výskumného pracovníka bolo jednoznačne orientované na pekárstvo. Bol jedným zo zakladateľov pekárskeho výskumu na Slovensku a práve v ňom pracoval na desiatkach rôznych významných a zahraničných projektoch pri riešení problémov pekárskej praxe. Je autorom a spoluautorom viac ako 120 odborných prác uverejnených v domácich a zahraničných časopisoch, mnohých tematických publikácií, stoviek vystúpení na konferenciách a seminároch, čím sa zaradil medzi významné osobnosti našej cereálnej vedy a techniky. Svoje celoživotné poznatky a skúsenosti si nenecháva len pre seba a dlhodobo sa podieľa na výchove mladej generácie, a to od praktickej výučby až po prednášky na univerzite, kde ešte stále často prednáša na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave. Vysoko si oceňujeme najmä jeho prínos v ostatnom období pri výchove pekárskych majstrov a pri realizácii rekvalifikačných kurzov, kde pôsobí nielen ako organizátor a lektor, ale aj autor učebných a pre prax určených odborných učebníc, textov a príručiek. Pre túto činnosť získal akreditáciu MŠ SR a tak aj napriek svojmu veku, ktorý neubral na jeho vitalite, odovzdáva novej generácii odborníkov svoje bohaté vedomosti a životné skúsenosti. Ním vydané knižné odborné diela, nový odborný časopis a učebnice postavili nášho jubilanta do pozície zakladateľa ucelenej slovenskej pekárskej a cukrárskej odbornej literatúry. Navyše neutíchajúci entuziazmus a stála aktivita sa prejavuje aj v jeho dlhoročnej činnosti na poste cechmajstra Cechu pekárov a cukrárov, čo len a len zvyrazňuje váhu jeho osobnosti na pekárskom odbornom poli.

V mene redakčnej rady jubilantovi aj touto cestou srdečne gratulujeme a do ďalších rokov želáme ešte veľa pracovných úspechov, pevné zdravie, spokojnosť a aby ho jeho príslovečný životný elán a entuziazmus nikdy neopustil.

Redakčná rada

Prof. RNDr. Július Šubík, DrSc. jubiluje

Dňa 8.11.2004 sa Prof. RNDr. Július Šubík, DrSc. dožíva svojich 60. narodenín. Po absolvovaní univerzitných štúdií a vedeckej prípravy, krátko pracoval na Katedre biochémie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského a v roku 1973 sa zamestnal vo Výskumnom ústave potravinárskom. Na tomto ústave pracoval 18 rokov, kde viedol Oddelenie mikrobiológie, genetiky a biochémie a bol riešiteľom výskumných projektov. V rámci expertíznej a poradenskej činnosti prispel k rozvoju potravinárskeho priemyslu. Ako externý učiteľ pôsobil viac ako 10 rokov na Slovenskej technickej univerzite. V rámci výskumných projektov na VÚP študoval biologickú aktivitu nových antimikrobiálnych látok vhodných pre potravinársky priemysel. Objavil spôsob účinku antifungálneho antibiotika mucidínu a amínoxidov využiteľných v dezinfekčných procesoch. Stal sa zakladateľom mitochondriálnej genetiky a fyziológie u nás. Svoje znalosti z metód genetickej manipulácie s kvasinkami využil pri racionálne vedenom šľachtení pekárskych kvasiniek, ktoré sa uplatnili aj v priemyselnej výrobe pekárskeho droždia. Bol priekopníkom zavedenia metód molekulárnej biológie do potravinárskej mikrobiológie a rozvinul oblasť využitia genetických metód na identifikáciu patogénnych mikroorganizmov. Úrad pre vynálezy a objavy v bývalom Československu udelil prof. Šubíkovi 3 diplomy za objavy. Mimoriadne je cenená i jeho publikačná činnosť, najmä v zahraničných časopisoch. Zahraničný ohlas na jeho publikácie dokumentuje viac ako 600 citácií v SCI. Na základe výsledkov v tejto oblasti v r. 1990 získal vedeckú hodnosť doktora vied. Po návrate na Prírodovedeckú fakultu UK v rokoch 1990–1997 zastával funkciu vedúceho Katedry mikrobiológie a virológie. Pod jeho vedením sa výskumný kolektív intenzívne venoval molekulárno-genetickému štúdiu bioenergetických systémov kvasiniek. Je vedúcim 6 grantov. Po zhodnotení vedeckej a pedagogickej činnosti bol v r. 1991 menovaný za profesora. Na Prírodovedeckej fakulte UK v r. 1997–2003 prof. Šubík zastával funkciu prvého prodekana. Tento krátky súhrn činnosti dokazuje, že v osobe prof. Šubíka ide o vzácnu osobnosť, ktorá tak na poli vedy, ako aj v pedagogickej činnosti sa zaslúžene dopracovala k vysokému oceneniu doma i v zahraničí. Je členom v početných komisiách na fakultách a v medzinárodných vedeckých spoločnostiach. Nájde si čas aj pre náš časopis, kde v rámci Rady pre vedeckú spoluprácu ochotne pomáha redakcii. V mene redakcie časopisu želáme nášmu jubilantovi do ďalších rokov pevné zdravie, mnoho tvorivých síl a ďalšie úspechy v jeho pedagogickej a vedeckej činnosti.

Redakčná rada

K životnému jubileu RNDr. Márie Koreňovskej

V októbri oslávila významné životné jubileum naša spolupracovníčka RNDr. Mária Koreňovská - špičková odborníčka v problematike stopovej analýzy s využitím atómovej absorpčnej spektrometrie. Základnú a strednú všeobecnú-vzdelávaciu školu absolvovala jubilantka v Nitre. Vysokoškolské štúdium ukončila v r. 1978 na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave, odbor jadrová chémia s následným vykonaním rigorózneho skúšky týkajúcej sa membránovej extrakcie paládia z odpadov jadrových elektrární. Po absolvovaní vysokoškolského štúdia pracovala na Geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave na pracovisku infračervenej spektrometrie a absolvovala 3-ročný študijný pobyt na Katedre jadrovej chémie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave. Po ukončení študijného pobytu pracovala od r. 1982 vo Výskumnom ústave chemickej technológie v rezortnej skúšobni gumárenských chemikálií, kde sa zaoberala analytickými inštrumentálnymi metódami polarografia a vysokoúčinná kvapalinová chromatografia. Tu sa zapracovala najmä do problematiky akreditácie a validácie analytických metód a pričiniť sa o transformáciu daného pracoviska na štátnu skúšobňu. Od r. 1992 pracuje vo Výskumnom ústave potravinárskom v Bratislave ako zodpovedná riešiteľka čiastkových úloh a vecných etáp štátneho a rezortného výskumu. V rámci Skúšobného laboratória VÚP vykonáva akreditované analýzy vybraných kontaminantov a rôznych mikro- a makroelementov v požívatinách metódami atómovej absorpčnej spektrofotometrie. V uplynulom období bola zapojená najmä do rozsiahlej monitorizácie kontaminujúcich prvkov potravín, ako aj do výskumu vývoja analytických metód na stanovenie týchto elementov. Vyvinuté metódy boli využité pri riešení projektov týkajúcich sa minimalizácie záťaže obyvateľstva potravinovými kontaminantami z výživy, sledovania distribúcie kontaminantov vo výrobných i biotechnologických procesoch a sledovania tvorby rôznych toxických foriem kontaminantov v potravinách. V súčasnosti je pracovná aktivita jubilantky zameraná na charakterizáciu variability a selekciu niektorých prvkov ako markerov, ktoré by bolo možné využiť pre účely potravinárskej vysledovateľnosti a na geografickú autentifikáciu niektorých typických slovenských potravinárskych komodít.

Záverom by sme chceli poďakovať jubilantke za jej dlhoročnú odbornú zanesenosť a do ďalších rokov zaželať všetko dobré, hlavne pevné zdravie, šťastie a veľa spokojnosti a pohody v rodinnom zázemí.

Redakčná rada